

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nerancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECA DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nr. 1, Angerstraße & Emeric Losner,
Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf., Anton Oppelk,
în Budapesta: la A. V. Goldberger,
Ekstein Bornat, Iuliu Leopold (VII) Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tarife
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I V .

"GAZETA" iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.

N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminică 8 franco.

Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu anul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 167.

Brașov, Sâmbătă 28 Iulie (10 August).

1901.

Rivalități austro-italiane.

O dovadă mai mult, că în momente de față se agită în Orientul european toate cestiunile asupra cărora există divergențe de interese între puteri, este și recenta aparițiune la litoralul albanes a corăbiilor de război italiene și austro-ungare, despre care am făcut deja amintire.

Mai întâiu au apărut în portul dela Durazzo două vase de război italiene pentru a demonstra în favorul pretensiunilor italiene privitoare la înființarea de oficii poștale și de școli italiene. Cu deosebire au dat prilegiu acestei demonstrațiuni navale nise reclamațiuni ale unui suveran italian din Prevesa într'un cas de litigiu cu autoritățile turcesci. Funcționarii turci adevă, se dice, că au arestat pe un agent postal al unei societăți de navigațiune italiene și s'îi confiscat toate coletele cu scrisori. În urma reclamațiunii ambasadei italiene din Constantinopol s'au înapoiat aceste colete pe lângă o scusă. Guvernul italian însă nu s'a mulțumit cu atâta, ci a cerut o deplină satisfacțiune prin pedepsirea vinovaților și prin despăgubire. Deoarece Porta nu era inclinată a satisfăcea acestor postulate, s'au trimis pe două corăbii de război italiene încă pe la finitul lui Maiu în portul dela Durazzo spre a face astfel presiune mai mare asupra celor din Constantinopol. În cele din urmă pretensiunile guvernului italian în acest cas de litigiu au fost satisfăcute de către autoritățile turcesci și înainte cu câte-va zile cele două cuirasate italiene s'au reintors acasă.

Intr'aceea vădând, că cele două vase de război italiene zăbovesc atâta timp în apele albanese, au fost trimise din partea guvernului central din Viena la litoralul albanes asemenea două corăbii de război.

Acesta este motivul cel mai apropiat al expediției. Sunt însă și alte motive, cari au îndemnat guvernul comun din Viena la acest pas. În timpul din urmă adevă, Italienii pré au dat atențiune litoralului albanes. Li-se atribuie planul de a trimite mai adese-orî o escadră italiană în această parte a Adriaticei; societatea de navigare „Poglie“ voește, se dice, a stabili o linie regulată de comunicare între Bari și Antivari; mai intenționează Italienii să câștige stațiuni permanente pentru corăbiile lor în litoralul albanes, cum le posedă „Lloyd“-ul austro-ungar; în fine se mai interesează guvernul italian și de înființarea de întreprinderi de mărfuri pe litoralul albanes. Toate aceste momente au contribuit, după-cum asigură chiar foile vieneze, la expediția corăbiilor austro-ungare.

Nimic mai firesc decât ca acesta procedere să fiă privită de către presa din străinătate ca o demonstrațiune contra Italiei. Se scie, că Italienii au aspirațiuni de așî întinde cercul lor de influință asupra Alba-

niei, ceea-ce nu se pôte, decât numai combătând influința austriacă acolo și stăruind pentru autonomia Albaniei. În timpul din urmă s'a lătit părerea sprijinită de câte-va fapte, că Italia lucră mână în mână cu Muntenegru în Albania. Principalele moștenitori Danilo al Muntenegrului în cunoscutul său discurs a mers chiar până a presenta pe Italia ca protectoarea deosebitelor aspirațiuni naționale de pe costa orientală a Adriaticei. O foiă germană influentă („Vossische Ztg.“) aduce în legătură aparițiunea corăbiilor de război austro-ungară la litoralul albanes cu acel discurs al prințului Danilo și cu aspirațiunile Muntenegrului, care voește să devină antegarda Italiei în Albania. Acea foiă mai susține, că planurile muntenegrene în Albania găsesc în Regina Elena a Italiei, fiica principelui muntenegren, o zelosă protectoare.

Altă întrebare este, întru cât propaganda muntenegreană, care țintesc deocamdată a câștiga seminițiile catolice din Albania, are șanse de reușire sau nu și decât aceste seminiții ascultă mai mult de sfaturile Austriei, decât de ale principatului vecin și de ale Italiei. Acesta se va dovedi încă de aci încolo. Fapt este însă, că rivalitatea între cele două puteri aliate cu privire la Albania s'a dat pe față și că în fond espunerile fôiei amintite germane sunt întemeiate pe starea reală a lucrurilor.

Firesce, că guvernele în raporturile lor oficiale caută să mascheze aceste rivalități. Astfel și de astădată cercurile oficiale din Roma desmint ceea-ce se scrie despre intențiunile secrete, ce le-ar avé Italia în peninsula balcanică și lasă a-se publica, că Italia urmărește în Balcani aceleași scopuri, ca și Austria, că în primul rând vrea pacea, și vrea ca Balcanii să aparțină popoarelor balcanice.

Așa este și așa trebuie să fiă pentru moment, până-ce există înțelegerea dintre puteri pentru susținerea păcii. Italia de sigur doarește, ca Albania să fiă autonomă, nu voește însă și nu va permite, că ea să cadă cu totul în sfera de putere a Austro-Ungariei și acesta se pôte sustine întors și despre monarhia noastră. În momentul însă, când ar izbucni un conflict mare, o catastrofă în cestiunea balcanică, se va schimba de-odată scenăria de așî și numai atunci se va puté vedé, care cu cine merge și la ce țintesc.

Intélnirea dela Ischl. Miniștrii președinți Szell și Koerber au avut o întélnire în Ischl. Oficiosa „B. T.“ spune, că întélnirea acesta a avut de scop consfătuirea lor asupra raporturilor politice intime dintre monarhia și Germania, dér s'a mai vorbit la Ischl și despre alte afaceri importante. „Bud. Tud.“ adauge, că guvernul unguresc a decis și asupra terminului alegerilor generale dietale și cu privire la acestea Szell a raportat deja monarhului.

Mișcarea tinerimei sârbesci și guvernul. Am amintit într'unul din numărul trecut, că tinerimea sârbescă s'a pus în mișcare, cu scop de a-se organiza pe teren național. Foile sârbesci au salutat cu bucurie pasul acesta și îndeosbî „Branik“ dicea, că mișcarea acesta face să se reamintescă acele zile frumoșe, când generația tineră sârbescă se atuna adesea și ocupându-se de cestiunile importante, producea o viață pulsațiune în viața națională sârbescă. În scopul amintit tinerimea voia să se întrunescă într'o adunare pe 10 August la St. Tamaș. Nu i-a fost dat însă a-sî realiza dorința, căci după o scire diu Neoplanta, la ordinul guvernului autoritatea politică a oprit ținerirea adunării, pe motiv, că scopul adunării ar deștepta năcredere și că programul adunării ar fi vestirea „stării deosebite de drept a Sârbilor“ din Ungaria.

Convertirea Maghiarilor din Croația. Lui „Pol. Ert.“ i-se anunță, că Maghiarii romano-catolici din Croația părăsesc în masă confesiunea rom. cat. și trec la religia reformată. Semioficiosa maghiară dice, că motivul acestor treceri în masă ar fi politica maghiaro-fobă a episcopului Strossmayer. Episcopul Desseuffy din Cenad a declarat, că trecerile confesionale din Croația sunt urmarea cauzelor de naționalitate. La omnia, și foile din Feșta, trecerile vor lua proporții mai mari, căci deja până acum comune întregi și-au anunțat eșirea lor din biserica rom.-catolică.

Canalisarea Oltului.

VIII.

Pe terenul industrial și comercial noua arteră de comunicațiune ieftină pe apă ar face să vină direct și fără transbordări și perderi de timp diferite materii prime pentru industria noastră creândă, cărbuni efținî din minele dela Capeți și Vulcan, apoi cei dela Petroseni încărcați pe vapore la Podu Oltului, gresia pătrată și pétra de cioplit din carierele dela Perșani, marmura dela Poiana și Orlat, dela Sebeșul de jos și de sus, argila refractară dela Christianul de lângă Brașov, feldspatul pentru sticlăria dela Porumbacul de sus și Cârțișora, ferăria dela Hunedóra și Cugir, țigla și cărămidăria de tot felul din numărösele țiglarii și cărămidării sătesci din valea Oltului, tuburi și drenagii dela Făgăraș, manufacturi diverse dela Brașov, Sibiu și Cislădia. Numéroșe cariere de pétră de construcție de tot felul s'ar deschide și exploata în mare, având transportul ieftin pe apă asigurat, și numărösele țiglarii sătesci și particulare având cereri însemnate în România, ar spori considerabil producțiunea lor, devenind cu timpul tot atâtea fabrici mari, care să lucreze în mare pentru export. Pe Olt în sus ar trece din România în Transilvania cereale, struguri, lână, pesce sărat, vin, petrol brut pentru rafinăriile transilvane și de cel rafinat.

Insă lemnăria și materialurile diverse de construcțiune și cerealele, fânul ar forma obiectele de căpete-

nie ale traficului noiei căi de comunicațiune între Transilvania și România. Codrii seculari ai Carpaților în valoare de sute de milioane lei, cari așî nu se pot exploata și estrage lemnele, de rămân pe loc de îmbétrânesc și se prefac în humus, s'ar utiliza deplin și comunele ar scôte anual șeciimi de mii de corone din pădurile lor. Diferitele materii prime scôte la ivélă ar atrage după sine înființarea a multime mare de fabrici mari și mici d'alungul Oltului la orașe și sate. Numai petrișul pentru așternutul șoselelor s'ar ridică la multe milioane pe an, care așî se vinde în jud. Vélcea cu 6.58 la metru cub, în jud. Olt cu 10.78 lei, în jud. Teleorman cu 12.92, ér în Romaniți cu 13.36 lei.

Pe terenul agricol am arătat mai sus evoluțiunea însemnată, ce s'ar produce prin schimbarea radicală a aspectului satelor și cătunelor și tîrelor din câmpia României și în special în Bărăganul deșert și lipsit de brațe ca consecință a lipsei de apă. Valoarea moșiilor și a pământului ar crește acolo sută la sută în urma aducerii de apă curgătoare pentru alimentat ca și pentru făcut irigațiuni, care ar atrage după sine sporirea considerabilă a populațiunii și a viățelilor și vitelor de muncă. Un reviriment nu mai puțin însemnat s'ar produce și la munte, în valoarea moșiilor, când nenumăratele păduri seculare ale României, cari așî nu se pot de loc exploata fiind lipsă de drumuri și căi ferate pentru estragerea materialului lemnos, cari de odată ar deveni exploatabil pe noiele canale și cursuri de apă și ar atrage după sine o mai bună îngrijire și amenajare a pădurilor, așî cu totul neglijate și devastate. Deosebit de ele ar fi materiile prime diverse, cari și aci s'ar scôte la ivélă și pune în valoare cu succes mai mare, decât cele din Transilvania, fiind scutite de taxele de intrare.

Din punct de vedere național politic al consolidării lăuntrice a statului prin canalizarea și navigațiunea Oltului și a afluenților săi, s'ar deschide regiunea cea mai bogată a țării și s'ar da un nou avânt populațiunii băștinașe și curat românescă. În România Oltenimea și peste munți Mărginenimea, acele contingente ale poporului român, cari sunt cele mai agile și mai expansive și se aplică mai des spre comerț și industrie, ar căpeta un avânt enorm. Din lipsa de ocupațiune în satele și în casele lor aceste dau așî contingentul cel mai mare al lucrătorilor ambulanți, pe absentiiții ba chiar și emigranții în America, și cari foarte ușor s'ar puté conduce în majoritatea lor ca industria și comerț, și o multime din sate și țirgușore ale lor ar deveni cu timpul centre industriale. Prin deschiderea navigațiunii pe Olt, mulți din lucrători cu diua, servitorii și muncitorii ambulanți, cari vin dela munte vara la muncă cu brațele la câmp, ar găsi ocupațiune și câștig mai bun la dênșii acasă, în satele și cătunele lor, unii la pă-

dură la debitarea și extracțiunea lemnului, alții la scoterea pietrii în minele și carierele de piatră de acolo, alții ocupați la plutire și navigațiune ca proprietari și chiriași de vase și plute, lucrând în contul și periscul lor, ca în loc de un leu, să câștige 5—6 lei pe zi. Și adî plutașii de pe Bistrița și de pe Mureș sunt recrutați numai dintre Români, er ca esplotatori și tăietori de meseria și organizați în cete sunt până acum numai la Români din Maramureș. Tovărășii de acestea se vor forma cu timpul și pe malurile Olului și Argeșului în locul Krainerilor și Italianilor cioplitori de piatră. Numeroasele bănci și societăți de credit românești vor găsi o mai bună fructificare a capitalelor lor în diverse întreprinderi industriale, de cât unic în agricultură, și avuția și producțiunea națională și bunăstare poporului nostru va sporii considerabil, dincăce ca și dincolo de munți.

Olteanul.

Vase de război austro-ungare în apele albanese.

Se știe, că înainte cu câte-va zile oficiul marinei de război austro-ungar a trimis în apele albanese două mari vase de război „Carol VI” și „Pelican”. Prezența și circulația acestor vase în apele Adriaticei de Sud, a fost prezentată de unele foi ca fiind o demonstrație navală împotriva Italiei.

Italia trimisese mai înainte în litoralul Albaniei o mică escadră, ca prin prezența ei acolo să dea o gravitate mai mare pretențiilor ei față de Turcia cu privire la înființarea oficiilor postale italiene și a școlilor italiene albanese. Faptul acesta s'a remarcat îndată și cu toate că se dicea, că nu trebuie să se temă nimeni de flota italiană — căci între Sultan și regele Italiei exista cele mai bune raporturi — totuși din Viena se da mai departe știrea, că vasele de război austro-ungare au fost trimise cu scop de demonstrație, ba oficiul marinei de război din Viena a dat ordin, ca *alte două vase* să fie trimise în apele Albaniei, pentru a demonstra acolo. După știrea vieneză, cauză la această dispozițiune a dat împrejurarea, că Italianii întreprind în Albania lucruri, cari au deșteptat atențiunea guvernului comun de esterne austro-ungar.

La combinațiunile făcute de foile germane și rusești cu privire la cestiunea aceasta, o telegramă din Roma răspunde prin următoarele:

„Planurile, ce i-se atribuiesc guvernului italian privind la Albania, sunt luate din vânt. Italia și Austro-Ungaria au același nisuițe în Balcani. În cercurile normative e considerată drept o procedură necinstită împrejurarea, că în cestiunea aceasta e trasă și persoana regelui, atribuindu-se lucruri, cari nu concordă cu politica lui pacifică și cu interesele naționale ale Italiei”.

Escadra rusă la Constanța.

Serata dela Casino, organizată de municipalitate în onora vice-amiralului Hildebrandt și a ofițerilor escadrei rusești, a fost splendidă.

La această serată — dice „Voința Națională” — a asistat d-na Zoe D. Sturdza, d-l ministru Ion I. C. Brătianu, d-l vice-amiral Hildebrandt, d-l contra-amiral Rezbrazoff, d-l general Vasiliu Năsturel, d-l D. Quintescu, prefectul județului Constanța, d-l Polisu, primarul orașului, d-l colonel adjutant Coandă, d-l comandor Koslinski, d-na Elena Quintescu cu d-ra Quintescu, d-na Polisu, un mare număr de ofițeri ai escadrei, ofițerii superiori și inferiori din garnisonă, d-l Daniilescu, inspector de esplotare la C. F. R. cu d-na, precum și un mare număr de domne și domni din societatea locală s'au venit în vilegiatură.

În tot timpul a domnit cea mai mare animație și cordialitate.

La orele 12 s'a servit invitațiilor un supu, er la orele 1, vice-amiralul Hildebrandt, contra-amiralul Rezbrazoff și ofițerii ruși au părăsit Casinul, fiind conduși până la scara de onore de d-l ministru Brătianu, de prefect, primar și ofițerii români.

Luându-și adio, amiralul Hildebrandt s'a îmbrățișat de mai multe ori cu d-l ministru Brătianu, exprimându-i viile sale mulțumiri pentru frumoasă și călduroasă recepțiune făcută escadrei și de care își va reaminti întotdeauna cu o nespuse plăcere. De-aseamenea, mulțumind d-lui prefect, l'a rugat să fiă interpretul său pe lângă populațiunea orașului Constanța, care a arătat atâta simpatia și prietenia escadrei.

Amirali și ofițerii ruși au fost petrecuți până la debarcader de d-l prefect Quintescu și de ofițerii noștri, cărora li-a esprimat din nou mulțumiri.

Escadra a părăsit portul la orele 2 și 5, în aceeași noapte. Vasul amiral a părăsit portul, cel dintâi, după care apoi celelalte, îndreptându-se spre Varna.

Puțin după plecarea ofițerilor ruși, d-l ministru Brătianu a părăsit Casinul, împreună cu d-l colonel-adjutant Coandă, esprimând d-lui prefect Quintescu deplina sa satisfacțiune pentru modul cum a fost aranjată serata și invitându-l pentru a doua zi la dejun.

Vice-amiralul Hildebrandt a invitat Marți la dejun, pe vasul amiral, pe d-nii prefect Quintescu, inginerul portului Zahariade și inginer-șef Daniilescu, care a condus trenul special, cu care vice-amiralul și suita sa a fost la Sinaia.

În cursul dejunului, vice-amiralul și-a esprimat lăta admirația pentru cele ce a putut vedea în țera noastră, mai ales pentru Sinaia, podul „Regele Carol” de peste Dunăre și pentru căile române ferate, arătând d-lui Daniilescu mulțumirile și satisfacțiunea pentru prevenințele și atențiunile, ce i-s'au arătat în decursul călătoriei, ce a făcut la Sinaia.

Cauza întârzierii sosirii escadrei ruse la Constanța. Se comunică, că întârzierea sosirii escadrei rusești la Constanța a provenit din faptul, că escadra aflându-se la largul mării, n'a putut primi ordinul la timp, și afară de acesta nici nu era aprovisionată cu cărbuni.

SCIRILE DILEI.

— 27 Iulie v.

Congresul bisericesc sârbesc. „Zis-tava” din Neoplanta este informată, că patriarhul Brancovic, cedând presiunilor, s'a declarat gata a convoca congresul național bisericesc sârbesc. Fôia sârbescă dice însă, că deși patriarhul a făcut declarația aceasta, el totuși va lucra pe sub mână pentru zădărnicierea ținerii congresului și că deja înainte de întrunirea acestuia, patriarhul se va retrage.

Manevrele din Transilvania. Manevrele de toamnă ale corpului XII de armată din Transilvania se vor ține anul acesta în timpul dela 23 August n. și până la 15 Septembrie în ținutul dintre Gherla, Deșiu și Reteag. În 15 Septembrie n. se vor termina manevrele și trupele se vor reîntorci în garnisonele lor.

Ordonanță contra jocurilor de noroc la țerguri. Ministru-președinte Szell, ca ministru de interne a dat o ordonanță, care urmărește scopul de a delătura jocul de noroc la țerguri, care aduce numai pierderi și necas poporului. În sensul acestei ordonanțe pentru ast-fel de jocuri, cari sunt apte de a deștepta patima de joc la popor și cari țintesc în deosebi la esplotarea poporului neespart, nu se va mai da absolut nici o licență. Mai departe se dispune, că pentru ținerea de prelegeri publice de orice fel, de petreceri de dans, de toate spectacolele publice, de muzică la locuri publice, de caroussele și alte mijloce de distrațiune, se cere o licență dela autoritatea polițienescă. Străinilor le pôte da licență numai ministerul de interne. Ordonanța va intra în vigoare la 1 Septembrie n. c.

Procesul lui Sarafoff. Se știe din Sofia: Unul dintre advocații lui Sarafoff, d-l Neyow, a invitat pe confracții săi, cari

s'au oferit să apere pe fostul șef al comitetului macedo-bulgar, să se întrunească la 29 Iulie, în ajunul procesului, la Sofia, ca să se înțelgă asupra planului de apărare. — Comitetul macedo-bulgar, care a convocat un congres macedonean, a refuzat să cedeze pentru desbaterile procesului Sarafoff sala „Slavjanska Beseda”, pe care a angajat-o pentru acest congres. Vor încerca să capete sala de gimnastică a liceului orașului. În cas de nereușită, desbaterile se vor face în camera corecțională a tribunalului din Sofia, unde, din cauza neînăperei localului, nu vor fi admiși să intre decât diariștii și advocații. Măsurile cele mai rigurose vor fi luate pentru menținerea ordinii.

Împușcat de o sentinelă. O telegramă din Viena spune următoarele: Sentinela, dela așa numitul Nou-edificiu, viz-à-vis de cimiterul central, a împușcat un om, a cărui identitate nu s'a putut constata până acum. În numitul edificiu se păstrează munițiunii și victualii. Soldatul pus de sentinelă, vedu apropiindu-se prin întunecul nopții o figură îmbrăcată în alb. Sentinela strigă „Halt” (Stai!), der omul nu se opri. Atunci sentinela descărcă arma și omul cădu mort. Soldații apropiându-se de el, vedură, că omul era îmbrăcat în pantaloni și cămașă. Nu se știe cine e și ce a voit acel om.

Reîntorcerea lui Waldensee. Din Hamburg se anunță, că vaporul „Gera”, pe care călătorește mareșalul Waldensee spre Germania, a sosit la Helgolanda. Din cauza doliului curții împărătesce, lui Waldensee nu i-se va face primirea, ce s'a proiectat. Bulow însuși a declarat, că nu va participa la primirea lui Waldensee.

Vândare de păduri. Ministerul domeniilor a dispus scoterea în vândare a 292 păduri de ale statului, ai căror arbori au atins termenul de esplotabilitate. Licitațiile pentru vândarea acestor păduri se vor ține în modul următor: La Craiova la 30 August v. pentru 40 păduri, la București la 1 Septembrie v. pentru 93, la Focșani la 3 Septembrie v. pentru 67 păduri, la Iași la 5 Septembrie v. pentru 51, er pentru restul de 52 păduri se vor ține licitații publice în diferite capitale de județe la 7 Septembrie.

Venitele căilor ferate române. Venitele totale ale căilor ferate române pe trimestrul I Aprilie — 30 Iunie, anul curent, au fost de 11.902.605 lei. În 1900, venitele pe aceste trei luni au fost de 10.735.008 lei, er pe același trimestru din 1899 ele au fost de 12.889.309 lei. După cum se vede, din aceste cifre, anul acesta a fost un plus la venitele de 1.167.597 lei, față cu încasările efectuate în același trimestru din anul trecut 1900, și un minus de 986.704 lei, față cu cele efectuate în Aprilie — Iunie din 1899.

Conte maghiar — „germanisator”. Fôia archişovinistă jidano-maghiară „E tés.” scapără de ciudă, că contele Francisc Erdödy, care are o lăptărie în Jánosháza (comitatul Vas), a tipărit nescă prețuri curente în limba germană. Atât i-a trebuit contelui, ca toți „Ungurii” cari vin peste Muncaci să-lacuse de trădare de patriă și că lucră contra maghiarisării.

O catastrofă la Cronstadt. La Cronstadt, marele port militar rus, din Marea-Baltică s'a întâmplat o catastrofă cu ocazia lansării pe apă a noului vas de război „Impăratul Alexandru al III-lea”. Acest vas este cel mai mare și mai puternic din totă flota de război a Rusiei. În șantierul baltic se aflau membrii familiei imperiale, demnitarii curții, autoritățile civile și militare, membrii corpului diplomatic, cele mai distinse personaje din societatea din Petersburg. Partea tehnică a lansării s'a făcut în cea mai perfectă ordine. D'odată serbarea a fost întreruptă de un eveniment grăznic. În momentul lansării, s'a ridicat o puternică furtună, care orbi lumea de praf și apoi vârsă un torent de ploie asupra localității. Vântul sufla cu așa furie,

incât într'un moment drăpelele și decorațiunile de serbare au fost smulse, rupte și aruncate. Un catarg în virful căruia se afla un drapel a fost trântit de furtună și a cădu în mijlocul spectatorilor în apropiere de Țar. În cădere a tirat un număr de persoane omorind trei elevi ai școlii de geniu și rănind pe alți doi.

Societatea viticultorilor din Franca, conform deciziunii congresului internațional de viticultură, ținut la Paris în timpul espoziției din 1900, și-a constituit comisiunea internațională permanentă de viticultură. În această comisiune România este reprezentată prin d-l B. Balăceanu, mare viticultor și fost inspector domeniial.

Și-a pierdut mintea din frică. Un oas deosebit s'a întâmplat zilele trecute în apropierea Seghedinului. Pe un fecioraș de 15 ani, cu numele Ioan Suciu, l'a ajuns furtuna din ziua de Sf. Ilie, pe lângă linia ferată. Fulgerile, cari se urmau unul după altul, într'atâta au înspăimântat pe tiner, încât de frică și-a pierdut mintea. Nenorocitul copil a fost internat în spitalul din Seghedin.

Gônă contra crescătorilor creștine în Turcia. În Constantinopole a produs mare senzație ordinul, ce l'a dat de curând Sultauul, prin care se interzice strict aplicarea crescătorilor creștine în familiile musulmane. La curtea Sultauului deja de mult e rău veștut modul crescerei în familiile mai de frunte musulmane, ce se face de crescătorii creștine. Faptul acesta a produs sânge rău între fruntașii turci și mai mulți pași și bey, se dice, vor protesta contra ordinului Sultauului, dicând, că și pe viitor vor ține crescători creștine. În Constantinopole se află foarte multe crescători engleze, franceze și germane. Aprupe în fiă-care harem se află crescători creștine, cari acum toate își vor perde slujba. Numeroase crescători s'au obișnuit așa de mult cu viața din Constantinopole, încât sunt decise, ca în cazul extrem să trecă la izlamicism.

Tragere la țintă în Poiana. Se atrage atențiunea publicului, că mâne re servitiului regimentului de infant. Nr. 2 și va ține deprinderile în tragere la țintă cu glonțe în Poiana. Este deci strict oprită umbra pe acolo.

Tinerimea română din Zărnești va aranja o producțiune teatrală și musicală Duminecă în 29 Iulie v. (11 August n.) 1901 în sala „Marelui Hotel Zărnești”. Începutul la 7^{1/2} ore s'era precis. Prețul intrării la bunăvoiața P. T. public. Venitul curat este destinat pentru biblioteca școlii române din loc. Suprasolvirile marinimose se primesc cu mulțămintă și se vor chibui pe cale publică.

Program: 1) Marșul cântăreților, de C. G. Porumbescu. 2) Căii țiganului, anecdotă de T. Speranță. 3) Corôna cufundată, de Frühlung. 4) Teatru: „Idil la țera”, comediă într'un act, localisată de d-na M. Băulescu. După producțiune urmază dans.

Pentru amatorii de fotografie. Aparate de fotografie pentru salon și voiaj foarte renumite; aparate pentru fotografii la moment, precum și toate articolele necesare, se pot procura dela A. MOLL liberantul curții c. și r. din Viena, Tuchlauben Nr. 9. Manufactură fotografică fondată la anul 1854. La cerere liste mari ilustrate, cofinând prețurile gratis. Depozite în Brașov la F. Jehlius, F. Kelemen, Victor Roth Farmaciști. Teuș și Tartler, D. Eremias nepoții.

Din străinătate.

Cestiunea albanesă și Italia. Din Roma se anunță: Cestiunea albanesă devine din ce în ce mai actuală și de odată cu aceasta, firesce, se sporesce numărul imicilor triplei alianțe. Estremii nu numai că sperază, că prin esirea ei din tripla alianță Italia ar câștiga mult așa numitul echilibriu adriatic (arectarea Albaniei?), ci se mai nutresce speranța, că situația Italiei se va îmbunătăți și în marea Mediterană. Naivii cred, că după desfacerea triplei alianțe, Franca ar eși din Tunis. Cei ei

judecată mai calmă însă nu se lăgăna în astfel de iluzii, ba cred, că la cas decă Italia ar eși din tripla alianță, *Austro-Ungaria va avea mână liberă în Albania* și se va reînnoie prigonirea Italianilor din Austria. Interesant este, că curente de aceste domnesc pretutindeni, ba se susține cu hotărâre, că nici la curtea italiană nu există armonie în privința acesteia. Despre veduva regină *Margareta* se spune, că e aderentă a triplei alianțe, pe când Regele *Victor Emanuel* înclină spre Franța, ér Regina *Elena* e atrasă de Rusia. Firesce, că aparițiile aceste sunt de importanță relativă, fiindcă Regele lasă mână liberă guvernului său.

Escadra rusă în Varna. O telegramă din Sofia anunță, că escadra rusă plecând din Constanța, a sosit alaltăeri la Varna. Escadra rusă și vaporul bulgar „*Nadejda*” s'au salutat prin lovituri de tun. În port vice amiralul *Hildebrandt* fu salutat de ministrul *Karavelow* și *Sarafof* și de ministrul de război *Faprikof*, acesta din urmă reprezentând pe principele *Ferdinand*. Vice-amiralul a făcut vizite ministrului-președinte *Karavelow* și metropolitului *Simeon*, după care s'a reîntors pe bordul vaporului „*Synope*”. Vasul bulgar „*Nadejda*” și orășel erau pavasate cu insignii rusești și bulgare. În port era adunat un public imens, care făcu ovațiuni amiralului și matroșilor ruși.

Conflictul franco-turc. Cestiunea chezurilor și diferențele ivite între ambasadorul francez și între Pörta, amenință a lua proporții serioase. Diferențele din urmă se refer la pretensiunea unui supus francez, căruia guvernul turcesc îi datorește cam 800,000 lire turcesc. Fiindcă Pörta n'a regulat cestiunea această, sunt temeri, că între Franța și Turcia se vor rupe relațiile diplomatice.

Incurcătura chineză. În ședința de alaltăeri a camerei lordilor din Londra *Spencer* a cerut lămuriri privitoare la cestiunea chineză, provocându-se la aceea, că la începutul tratărilor convenției anglo-germane, Germania a declarat, că convenția nu atinge Manduria. — *Salisbury* întrerupând pe orator dîse, că n'are cunoștință despre așa ceva. — Ministru de externe *Lansdowne* spune, că negocierile cu China înainteză relativ foarte repede. Numai unul său două puncte referitoare la despăgubiri sunt nedeslegate și pretind cumpănire temeinică. Privitor la înțelegerea anglo-rusă, ministrul spune, că deși guvernul german a declarat, că nu consideră Manduria drept punct asupra căruia se se estindă influența germană, totuși cele două porturi aflătoare acolo, la cari învoiala se pôte aplica, sunt deja porturi deschise. Guvernul german a declarat de altminterlea, că nu voescă să se rezolve cestiunea așa, ca să se vatem integritatea teritorială a Chinei.

Ce sunt acestea? Foile unguresc surprind lumea o' seire gravă, ce li-se trimite din Cluși, cuiubul șovinismului maghiar ardelenesc. Poporațiunea română și maghiară din *Gilău* (lângă Cluși) trăiesc în mare dușmănie — dîc ele. Causa acestei dușmănie, firesc, o aruncă asupra Românilor dîcînd, că „agitatori valahi” păcătoși înoc nu lipsesc și nu întârdie „a ațîța valahimea în contra Maghiarilor”. F'oiă ungurescă „*Ujság*” din Cluși spune chiar, că „dușmănia a degenerat până acolo, încât școlăgăbireul din *Gilău* a conces printr'un ordin ca locuitorii maghiari ai comunei să potă pușca asupra Valahilor, decă acestia i-ar ataca cumva” (!) Se mai vorbesce, că se va îngrîji și de miliția, ca „catastrofa în ajun să potă fi prevenită”. Numita f'oiă clușiană pretinde a sci, că certele sunt ațîțate printr'o „propagandă secretă valahă, ale cărei fire se răspândesc prin întregul Ardeal” și că operele acestei propagande este a-se atribui, că „poporațiunea maghiară și valahă din *Gilău* sta ađi față în față ca două tabere dușmane”.

Atât ne spun foile unguresc. Fără de a lămuri lucrul și fără de a arăta cauzele

adevărata ale pretensei dușmănie dintre Români și Maghiarii din *Gilău*, acele foi bănușo, însinuă și calumniază, cantă „propagandă secretă” și „conspirațiuni”, numai ca să justifice chipu ordinul școlăgăbireului din *Gilău* prin care — cum negru pe alb dîce „*Ujság*” din Cluși — se dă *Maghiarilor* *voide de a purta arme și a pușca asupra Românilor, când li-se va părê, că sunt atacați*.

Ei bine ce sunt acestea? Nu cumva șovinismul voescă cu tot prețul să iscodescă „revoluțiuni” și „conspirațiuni” și cu sciri alarmante de felul acesta să fanatizeze masele maghiare în contra Românilor pacinici? O grabnică lămurire e absolut necesară și așteptăm să se dea cât mai curînd, decă e, ca publicul să nu fiă alarmat prin vești de acestea.

Limba maghiară la sfințirea unei biserici românești.

În comuna bisericăsoă greco-unită din *Monoș-Petri* (comit. Bihariei) s'a făcut dîcele acestea sfințirea noiei biserici, ridicată cu sudori crunte de poporul românesc al acelei comune. Biserica e un edificiu frumos, în stil modern.

La actul sfințirii — spune o f'oiă din Peșta — au asistat mai mulți preoți români gr. cat. din împrejurime, cari toți au servit la altar. A pontificat protopopul *George Darabos*.

Tôte bune. Dêr după săvîșirea actului sfințirii bisericii, părintele protopop, arđînd de dorul de a-și pune și el pe cap aureola „patriotismului” modern, unde nu s'a urcat pe o catedră în ușa bisericii și în mână cu sf. cruce a început sfinția sa să țină credincioșilor o vorbire în limba maghiară „plină de învățături patriotice”, despre „chiămarea bisericii” — vorbire, care ar fi avut un colosal efect asupra poporului adunat.

Așa se fă. Dêr, ce i-a putut trăsni prin cap părintelui *Darabos*, și ce l'a putut îndemna, ca la sfințirea unei biserici românești și înaintea credincioșilor români, să dea năvală pe catedră și să țină vorbire în limba maghiară? A vrut d'ora, ca prin această să dea o pildă de *uitare de sine* preoților din protopopiatul său, ca să facă și ei asemenea? A vrut pôte să se recomande stăpînirii pentru viitorea împărțire a ajutorului de stat? S'eu ce? E un caz simptomatic acesta, cas trist și dureros. Ce-și va fi gîndit acel biet popor, când a audît pe părintele *Darabos* hodorogîndu-i într'o limbă străină, și cum își va fi putut el mîngăia simțul său jionit printr'o astfel de procedere straniă și p'ocăt'osă? Cum, în fine, acel popor „*valah*” se va fi împăcat cu gîndul, că în biserica, pe care el a ridicat'o și înfrumșet'at'o cu orunte sudori, ca să asculte lauda lui *Dumnezeu* în limba lui, vine părintele protopop să-i predice și să-l învețe „patriotism” în limba maghiară?

Armata Serbiei.

Colonelul rus *Leontijevic*, atașat militar pe lângă legațiunea rusăsoă din Bucuresc, acreditat actualmente și în Sofia și Belgrad, a trimis guvernului rusesc un raport interesant asupra armatei sêrbesci.

Raportul — spune o scrisore din Belgrad — se exprimă cu cea mai mare recunoștință despre starea actuală a armatei sêrbesci. Disciplina militară sêrbescă o consideră de model. În cas de război Serbia pôte pune în foc o armată de 250,000 omeni. Deși armele nu sunt la fel, totuși ele sunt deplin suficiente. Armata sêrbescă dispune de 120,000 pușci cu repetiția ca liberu mic, 75,000 pușci sistem *Berdan* și 100,000 pușci *Mauser*. Instrucția soldaților și eseroitarea lor în operațiuni belice, sunt prefecte. Cavaleria și artileria o presentă *Leontijevic* de asemenea în colorî favorabile. Meritul reorganisirii armatei îl atribue decedatului rege *Milan* și accentuează în deosebi, că *Milan* a înțeles modul în care politica de partid s'o țină departe de armată.

Se mai dîce, că în raportul său *Leontijevic* a făcut guvernului rusesc propunerea, ca Rusia să trimită Serbiei 100,000 pușci *Berdan* și 77 milioane cartușe în dar. În casul acesta armata sêrbescă ar fi uniformă, căci i ar sta la dispoziția 120,000 pușci cu repetiția și 150,000 pușci *Berdan*. În cercurile militare sêrbesci se nutrește speranța, că guvernul rusesc va primi propunerile lui *Leontijevic*. De altfel deja înainte de această Serbia se ocupa cu planul, ca să cumpere 75,000 pușci *Berdan* dela Rusia și cartușele suficiente.

Avis

Domnilor membrii ai despărțământului Sătmar.

Locul adunării despărțământului Sătmar convocat pe 11 Aug. la *Mezies*, în urma *opreliștei protopretorului din Sătmar* — se strămută și adunarea se va ține la ori-ce cas în *Yojip* (*Józsefháza*) pe lângă acel program, și între aceleași condițiuni, precum s'a anunțat prin foi. Stațiunea căii ferate e *Aranjos-Megyes*. *Jojipul* se află în vecinătatea *Meziesului*. Vê rugăm cu t'otă ard'orea a participa în număr cât de mare la această adunare culturală!

Moftin, la 7 Aug. 1901.

George Șuta,
directorul despărț. Sătmar.

SCIRI ULTIME.

Londra, 8 August. După „*Daily Mail*” lord *Kitchener* e grav bolnav de câte-va zile. Se vorbesce, că a fost rănit. Fapt este, că el n'a putut merge la *Capstadt* pentru primirea părechii moștenit'ore englese. Mulți însă consideră scirea despre b'olalu *Kitchener*, că este numai un pretext pentru reîntorcerea lui din Africa-sudică.

Cronberg, 8 August. Cosciugul cu osemintele împărătesei *Frideric* vor fi aședate în biserica *St. Ioan*, conform ultimei ei dorințe.

IVERSE.

Tolstoi și doctorii. Marele filosof rus, a cărui sănătate, deși precară încă, nu mai inspiră însă nici o temere pentru moment, nu are încredere mare în arta medicală. Este adevărat că cei trei medici, cari l'au căutat au diagnosticat trei boli diferite, ceea-ce a făcut pe *Tolstoi* se dîca: „*Doctorii mei soiū tot ceea-ce se pôte învăța în știința medicală; din nenorocire, știința medicală ea însăși nu scie nimic*”.

Vederea la distanță în vis. Intre alte multe exemple de vedere la distanță în vis, étă unul foarte curios, fapt întemplat unui iustitutor:

„*Aveam bunî prietinî în Chevenues, nu-i v'edusem de multă vreme.*”

Într'o noapte avusei un vis înfiorător, visai cum ferma prietinilor mei se aprinsese.

Făceam sfoțări supra-omenești ca să strig ajutor, dêr nici, un sunet nu îmi eșea din gâtlegiu, pic'orele păreau că se înțepenise de pământ.

V'edui cum focul se comunica și la celelalte clădiri, în sfîrșit urmă o prăvăliă generală și făcui sfoțări violente, pentru ca să pot eși din dărêmături.

M'am deșteptat în sfîrșit, cu gâtul uscat și oboșit cu totul.

Sării din pat.

În acest timp se deșteptă femeia mea. Îi povestii visul; ea rise mult v'edînd, că sunt așa de speriat.

A doua dî primii un curier, care îmi anunță că o parte din fermă fusese distrusă de un incendiu.

Și nu numai *Flammariou* s'a deletnicit cu asemenea studii.

Trei profesori universitari din Anglia: *Gurney, Myers* și *Polmore*, au făcut și ei asemenea cercetări, scriînd apoi o lucrare foarte căutată și intitulată: „*Phantasms of the Living*”.

Calea acestor cercetări e încă deschisă. („*A. N.*”)

In contra alcoolismului. Un ultim mijloc de combatere a alcoolismului este

dat prin ajutorul... rașelor *Röntgen*. De curînd, ele au fost întrebuițate pentru a descoperi vinurile falsificate. Étă că astăzi societățile de temperanță și au imaginat a-le întrebuița pentru lupta în contra desastrelor cauzate prin abusul bănturilor alcoolice. Mijlocul ales pare ingenios. Se stăruesce pe lângă bețivi de a lăsa să li-se fotografieze diversele lor organe, ficat, rinichi, stomac și prin comparația făcută cu clișeele organelor sănăt'ose, se demonstrează nenorociților, cum se om'oră singuri. Pe urmă îi face a reveni din timp în timp a-și espune razelor *Röntgen*, imagina lor interioară, spre a-se constata pe noile clișee progresul r'elului și funestului lor obicei. Acestă lecțiune are o influență moralizătoare, superioară celor mai elocvente predici.

Albinele — factori poștali. Albinele, cari până acum nu erau considerate decă nișce lucrăt'ore delicate și nepuțînd produce decă miere, se pare că ar puté fi întrebuițate la un meșteșug cu totul diferit. După nișce încercări fructu'ose, făcute de un apicultor engles, albinele ar puté în mod escelent să înlocuiescă porumbelii călători. Câte-va albine dintr'un stup, cari au fost duse departe de locul lor, după-ce li-s'a lipit de aripî nișce subțiri scrisori microptografice, a regăsit cu multă ușurință drumul cătră locuința lor. Un simplu stup ar puté ast-fel să devină, în timp de război un escelent birou de informații. Albina poștală va avé chiar asupra porumbelului călător imensul avantaj, că va trece în tot-deuna nezărită și chiar de ar fi zărită, va zădărnici munca celui mai dibaci trăgaciū inamic.

Literatură.

Viața și operele lui Andreiū Mureșianu, studiu istoric-literar de *Ioan Bațiu*, prof. ord. la preparandia din *Blașiū*. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparand al din *Blașiū*.

Instrucțiunî populare despre datorințele și drepturile purtătorului de dare edate de *Wilhelm Niemandz*. Acestă carte e un îndreptar de o trebuiță nespus de mare pentru toți căți au afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„**Caractere morale**, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile pop'orelor vechi și moderne” de *Ioan Popea*, profesor. Cetitorul află în această carte (de apr'ope 400 pag.) o comoră nespus de prețioasă de învățături, de mîngăierî, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul poștal.

„**Bucătăreșă națională**”, carte de bucate a bucătării române, franceze, germane și ungare. Felul bucatelor sunt înșirate t'ôte în ordine alfabetică după numele lor. Limbagiul e ușor. Costă numai cor. 1.60 (plus 40 bani porto.)

A apărut „**Carte de cîntece diverse** pentru toți și pentru t'ôte adunate și aranjate” — de *Ioan Darin*. Editura *Librăriei H. Zeidner*, Brașov 1901. Câte-va portrete. Prețul broșat 50 bani, legat 60 bani. Cartea cuprinde 252 pagine, format 8° mic.

Biurul advocaților asociați.

C. Rădulescu,

fost procuror și judecător de tribunal, și

Nicolae Andrei Popovici,

doctor în drept, fost magistrat,

se angajeză a pleda înaintea tuturor instanțelor judecătorești din România, procese de ori ce natură, esecutări de hotăriri și creanțe.

Bucuresc, strada *Smărdan* 53.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirute este a se mai adauge pe lângă portalul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri literare pentru popor.

„**Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popoarelor** și aplicațiunea lor la națiunea noastră“ de Ioan Cinciu profesor în Bucuresci. Prețul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

„**Țganii**, schiță istorică, de I. P. Reteganul. Prețul 1 cor. (+10 b. p.)

„**Dilele lui Mesia** (Ben Hur) de renumitul scriitor Lewis Wallace. Tomul I costă cor. 1.50 Tom. II cor. 1.40 (+ 30 b. por o de fiă care.

„**Istoria lumii**, talmăcită de preotul Constantin Morariu din cartea nemțescă a D-rului Th. B. Welter. Partea I și II, fiă-care parte cu câte 1 cor. (cu porto 1 cor. 10 b.)

„**Carte de cântece** pentru tinerimea școlară adunate și aranjate de Ioan Dariu“. A apărut numai acum și conține: hore, marșuri școlastice și eroice, elegii, imnuri, cântece religioase și alte multe soiuri alese din cele mai frumoase și de cei mai vestiți poeți ai noștri. Costă 50 b. (plus 9 b. p.)

„**Taina norocului**“ sêu Povestea satului Nemerniceni de Tache Brânduș. Această carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

„**Balade populare**“ de A. Corcea, cor. 1 60 (+10 b. p.)

„**Banca de școlă**“ de I. Dariu, 30 b. (plus 10 b. p.)

„**Disciplina în serviciul educațiunii**“ de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„**Idealul învățătorului român**“ de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„**Tragedia Calvarului**“ de abat-Henry Bolo traducere în românește de membrii soc. de lect. „Inocențiu M. Clain“ din (Blașiu. Prețu 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto).

„**Lilice dela Pind**, poesii macedonene-originale și daco-române de P. Vulcan, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

„**Cartea Sătenului**, romanele de Em. Părăeanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„**In veltore**“ romanele și impresii de Vlăduță, cor. 1.25 (porto 10 b.)

„**Amicul tinerimei**“, Anul I. fôie de cunoștințe folosite de prof. I. Moisil legat în pârteți tari costă 5 cor. (por. 20 b.,

„**Descrierea corpului omenesc** și regulile igienice pentru școlile primare de prof. I. Moisil 5 b. (por. 5 b.)

„**Higiena** de prof. Moisil, cor. 2 (por. 10 b.)

„**Dietetica populară**, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de Simeon Stoica, medic pensionat. Conține vre-o 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. (+ 5 cr. porto)

„**Umbre și lumini**“ poesii de Em. Părăeanu, cor. 2.50 (porto 20 b.)

„**Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argirobarb**. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoșe din pătaunia vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

„**Logodnica contelui Stuart**, povestire din viața Românilor bihoreni, de L. Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețul. 50 cr. (cu porto 55 cr.)

„**Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sêu Pribeagul îndrăgostit**, Tradusă de Dr. T. Prețul 30 cr. (+ 3 cr. pr.

„**Toaste** pentru tot felul de persoane și ocașuni, de Tit. V. Gheaja, spiritual la instit. de corecțiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.)

„**Buchetul**, culegere de cântări bătărănesci și naționale de I. Pop Reteganul Prețul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

„**Risete și zimbete**, de T. V. Gheaja, cu 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„**125 chivuturi de cari strigă feciorii în joc**, de I. P. Reteganul. Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

„**Nopti de érnă**“ romanele pentru popor, de George Simu. Conține romanele cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul 60 cr. cu posta 65 cr.)

„**Oșaguri**, cât cioplite, cât pilita și la lume împărțite, de I. P. Reteganul. Vre-o 60 de poesii glumețe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

„**Pe pragul mormântului**,“ de preotul G. Simu, conține versuri funebreale pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 (bani + 6 b. porto).

Scrieri scolare.

„**Istoria pedagogiei** de V. Gr. Borogovan O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbații de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

„**Istoria Biblică** pentru folosul școlilor populari din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor). Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiu) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

„**Cântul în școlă populară** de Iuliu Pop, învățator în Năsăud. Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„**Manual catehetic** pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățatori și părinți, prelucrat de Basiliu Rațiu, profesor la seminarul din Blașiu Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„**Gramatica limbii române**, pentru școlile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de Ioan Papiu. Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

„**Învățătura creștină**“ sêu **Catechismul mare** pentru tinerimea greco-cath Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

„**Ideii fundamentale în economia politică** de Ioan Socaciu, vechi profesor la școlile com. r. din Brașov. Prețul cor. 1.30 (plus 20 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 August n. 1901.

Renta ung. de aur 4% 118.65
Renta de corone ung. 4% 93.30
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2% . 121.35

Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2% 100.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. 118.60
Bonuri rurale ungare 4% 92.45
Bonuri rurale croate-slavone 93.30
Impr. ung. cu premii 173.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin . 144.50
Renta de argint austr. 99.05
Renta de hârtie austr. 98.95
Renta de aur austr. 118.65
Losuri din 1860. . . . . 139.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară . 16.67
Acții de-ale Băncei ung. de credit. 650.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit. 641.25
Napoleonori. 19.04
Mărci imperiale germane 117.12 1/2
London vista. 239.62 1/2
Paris vista 95.07 1/2
Rente de corone austr. 4% 95.85
Note italiene 91.20

Cursul pieței Brașov.

Din 9 August n. 1901.

Bancnota rom. Cump. 18.42 Vënd. 18.44
Argint român. Cump. 18.20 Vënd. 18.24
Napoleonori. Cump. 19.— Vënd. 19.04
Galbeni Cump. 11.30 Vënd. 11.40
Ruble Rusesci Cump. 127.— Vënd. —
Mărci germane Cump. 58.50 Vënd. —
Lire turcesci Cump. 10.72 Vënd. —
Sris. fonc. Albina 5% 100.— Vënd. 102.—

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subțierea sa.

Prin efectul de lecurie durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pântece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite boale femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.—

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcedă. Prețul unei sticlé originale plumbate, Corone 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corone 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an . . . . . 24 „	Pe un an . . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a serie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-8 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-48 min. séra.
- IV. Tr. acc. la ora 10.26 min. séra. (Arad)

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- III. Tr. mixt, la ora 6-55 min. séra.
- IV. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tr. mixt la ora 10-14 min. séra. (din Palanca dela 1 Iulie—15 Sept. în toate sêrbătorile).

Dela Brașov la Kezdi Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la ora 9.1', cu Ciuc-Szereda, la ora 10.46 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 3-44 min. p. m.
- III. Tr. mixt la ora 9-30 min. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 10-25 min. séra.
- IV. Tr. acc. la ora 5-07 m. dim. (dela Arad)

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul accel. la ora 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la ora 9-27 min. p. m.
- III. Trenul pers., la ora 5.— m. p. m.
- IV. Tren de pers. la ora 7.55 min. dim. (care circula numai Vinerea dela Predeal).
- V. Trenul acoelerat, la ora 10-14 m. séra. (pl. deia St.-Georgiu, în Iul. 1—15 Sept. în toate sêrbătorile).

Dela Kezd-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda óra 9.20)
- II. Trenul de pers. la ora 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
- III. Trenul mixt, la óra 6-50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-17 min. p. m.
- III. Tr. mixt, la ora 8-19 m. séra

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la ora 8-25 m. dim.
- III. Trenul de pers. la ora 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 6-50 min. séra